

OR. 152.7. 2025

Chojnice, 24.09.2025

BURMISTRZ

dr inż. Arseniusz Finster

Urząd Miejski w Chojnicach
wpł. dn. 2025 -09- 24
 poczta ilość zat. 3.....
 złożono osobiście
RK 2025.27486 podpis

Sz.P. Arseniusz Finster

Burmistrz Miasta Chojnice

Urząd Miejski w Chojnicach

Stary Rynek 1

89-600 Chojnice

PETYCJA

Mieszkańcy chcą przywrócenia historycznego Ogrodu Sióstr!

Ad Perpetuum Rei Memoriam - Na wieczną rzecz pamiętkę

Szanowny Panie Burmistrzu,

Na podstawie art. 63 Konstytucji RP i ustawy o petycjach zwracamy się z żądaniem podjęcia działania w sprawie wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego:

1. zachowania i odtworzenia historycznego ogrodu sióstr* franciszkanek przy zabytku dawnego szpitala Zakładu św Boromeusza wpisanym do rejestru zabytków województwa pomorskiego, wojewódzkiej ewidencji zabytków i gminnej ewidencji zabytków; oraz jednocześnie chronionym przez strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej zabytkowego układu urbanistycznego miasta Chojnice, strefę chronionych historycznych ekspozycji na panoramę, przedpole i sylwetę średniowiecznego i nowożytnego starego miasta z dwóch wyznaczonych punktów widokowych, strefę ochrony konserwatorskiej A, oraz strefę ochrony konserwatorskiej B (ochrona Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku odpowiednimi zapisami w SUIKZP miasta Chojnice uchwalonym 24.04.2023 roku).

*Zachowanie i odtworzenie historycznego ogrodu rozumiane jest w tej petycji jako terminologia i działanie z dziedziny konserwatorstwa zabytków: 1). zachowanie oryginalnego i historycznego przeznaczenia całości tego terenu jako ogrodu (sióstr franciszkanek) - stanowiącego integralną część zespołu zabytku Zakładu św. Boromeusza, uwarunkowaną historycznie - wraz z historyczną kompozycją przestrzenną tego założenia oraz powiązań widokowych. Conajmniej do lat ok. 1960-1963 ogród istniał w swojej pierwotnej funkcji i przeznaczeniu; conajmniej do lat 1990-tych nadal istniał jego sad owocowy; do dzisiaj teren ten pełni funkcję terenu zielonego (zniszczonego przez kilkuletnie patoparkowanie). 2). odtworzenie czyli rewaloryzacja polega na przywróceniu charakteru jak najbardziej bliskiego oryginałowi, poprzez odtworzenie w stylu epoki, w której dany ogród został zaprojektowany. Przywrócenie wartości zabytku polega na przywróceniu jego walorów użytkowych oraz wyeksponowaniu wartości obiektu (ogrodu). Rewaloryzacja łączy w sobie działania konserwatorskie adaptacyjne w celu ocalenia i przywrócenia wartości obiektu (ogrodu) i przystosowania go do pełnienia nowej funkcji (ogrodu publicznego) bądź utrzymania pierwotnego sposobu użytkowania, przy spełnieniu potrzeb współczesnych użytkowników, w sposób nie naruszający najważniejszych wartości zabytku. Częścią rewaloryzacji ogrodów jest rekultywacja terenu ogrodu i planowe nasadzenia.

2. ustanowienia pomnikami przyrody dwóch istniejących drzew z historycznego ogrodu sióstr franciszkanek w trybie ustawy o ochronie przyrody, o wymiarach:

a). grusza *Pyrus L.* o obwodzie 185 cm - zgodnie z kalkulatorem Baumportal grusza ma ok. 98 lat;

b). orzech *Juglans L.* o obwodzie 399 cm* (zbudowanego z 4 pni o obwodach: 191 cm, 166 cm, 130 cm, 120 cm) - zgodnie z kalkulatorem Baumportal orzech ma ok. 93 lat (policzono wg najgrubszego pnia).

*Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody jeżeli drzewo na wysokości 130 cm posiada kilka pni – za obwód pnia drzewa przyjmuje się sumę obwodu pnia o największym obwodzie oraz połowy obwodów pozostałych pni.

Podane wymiary dla gruszy i orzecha to minimalny obwód pnia drzewa mierzony w centymetrach na wysokości 130 cm.

Zgodnie z załącznikiem do powyższego rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. (poz. 2300) minimalny obwód pnia drzewa mierzony w centymetrach na wysokości 130 cm wynosi dla gruszy 150 cm i dla orzechów 200 cm.

3. chronienia tego bezcennego i historycznego terenu zielonego ogrodu sióstr franciszkanek - przynależącego do zabytku w najbardziej eksponowanej prestiżowej lokalizacji w mieście, na co wskazują zapisy ochrony m.in. jako części wspaniałej i doniosłej panoramy mającej początek na granicy ogrodu z dwóch punktów widokowych ustanowionych przez Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - poprzez przywrócenie mu adekwatnego dla lokalizacji prestiżu w formie i funkcji ogrodu

publicznego dla wytchnienia mieszkańców i odwiedzin turystów oraz nadanie mu nazwy “Ogród Sióstr”. Zakład św Boromeusza, wraz z ogrodem sióstr, powstał z datków: mieszkańców, wiernych, i kościelnych. Poświęcenie kamienia węgielnego nastąpiło 25 maja 1886 roku, a pod drzwiami głównego wejścia do klasztoru w butelce na pergaminie złożono dokument erekcyjny podpisany “Ad Perpetuam Rei Memoriam” - “Na wieczną rzecz pamiątkę”. Nawet po usunięciu w latach powojennych sióstr franciszkanek z budynków szpitala, przez wiele dekad do czasów współczesnych nadal istniał na całości tego terenu sad owocowy ogrodu sióstr. Jesteśmy bardzo silnie kulturowo i emocjonalnie związani z ogrodem sióstr, to tam wychowywali się w prowadzonym przez siostry franciszkanki, również po wojnie, m.in. przedszkolu czy szkole nasi dziadkowie, babcie, rodzice i poprzedzające ich generacje.

- **“Cały kompleks gmachów piękną tworzy całość jako Zakład św. Boromeusza znajdujący się pod kierownictwem SS. Franciszkanek. Przylegający od strony wschodniej pięknie położony ogród jest jakby dopełnieniem klasztornej zaciszy.** Nie mylił się gen. wik. X. Dr Lüdtkę zowiąc Zakład ozdobą Chojnic. Co rok zakład staje się pod wytrawnym okiem M. Rafaeli, Prowincjałki, przedmiotem różnych udogodnień i ulepszeń. [...] Życzyłoby można zakładowi św. Boromeusza, klejnotowi miasta Chojnic, by pod Bożą opieką i troskliwym okiem Najdostojniejszego Gospodarza X. Biskupa Ordynariusza Chełmińskiego rósł w swej podziwu godnej użyteczności dla Kościoła i państwa” (z tekstu opublikowanego w 1936 roku na 50-tą rocznicę powstania i działania Zakładu św. Boromeusza w miesięczniku “Zabory. Miesięcznik regionalny poświęcony sprawom ziemi zaborskiej”).

Do petycji dołączamy podpisy 110 osób, które podpisały niniejszą petycję.

Z poważaniem,

Przedstawicielka składających petycję